

Páwòlò cu wáràgà ji ndâ mbe kû kili ta ỵè mì Bìndi-Mbírì gbí gbata **FÌLÍPÌ**

¹ A ze tí ndâ Páwòlò ta Tímàtéyò, tí ndâ bòò mì Bìndi-Mbírì tí Jézù ká kû cu wáràgà tí nó ji ndâtó 'duù mì Mbírì mbe 'vala toko ta Bìndi-Mbírì tí Jézù gbí gbata Filípì. Ze kû cu wáràgà tí nó ji yo ta ndâ kpo-kpò 'duù kùrò yo, ta ndâ 'duù tí nó mbe kû konì ndâ kpo 'duù kùrò yo ta nèté yo, tí ndâ mbe kû kili ta ỵè mì Bìndi-Mbírì kà nó 'dáá gî. ² Ze kû cu wáràgà tí nó ta bà 'deke tí ze ji Mbírì tí Bu ndoo, delè ta bà 'deke tí ze ji Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì, máa, ndú 'ví bàkà nambeè ji yo, ndú delè 'ví si 'bí i 'ví ba muu yo lá.

Páwòlò 'deke tí wó ji Mbírì tacó tí ndâ mbe 'deke wáràgà tí nô

³ Ye tí Páwòlò ta o 'dáá gî kû 'dè nìkì maa ji Mbírì mì ye ta o tí nó náa ye má kû koṛo có tí yo. ⁴ Ye ta o 'dáá gî kû 'deke tí ye ji Mbírì tacó tí yo ta líkí'o tí ye. ⁵ Tàkòcò ye delè peteke gítí yo ngé ma, tacó bà dù yo tí ndâ mbe konì ye ta bà je wotí ji ye gítí bà ma Banga-Ngú-Có 'do tí o bà 'bítà bà 'di Banga-Ngú-Có mì yo, yee gbí rì tí nó wúnó nô. ⁶ Ye njò ni gî, máa, Mbírì tí mbe 'bítà bà tè kùrò yo tí kpokèjì tí nò nó bà tè kùrò yo

yee tí o bà gì yo tí ndâ 'dóó ñìnó mì wó ta ri bà gì Bindi-Mbírí tí Jézù wúnò gî.

⁷ Àá mì ye a yúcó tacó bà dù ta tàkòcò ye pétékè'i gítí yo énò, tacó có tí yo ta o 'dáá gî kuu gbí njembí ye, tacó yo a ndâ ka ye, náa Mbírí kû bákà nambeeè ji ndoo ta ndoo kpónó si ye kuu gbí zàà nô. Yí delè táánò bákà nambeeè ji ndoo ta ndoo ta o tí nó náa ye táánò kuu sè, kû tì muu Banga-Ngú-Có, ta bà 'dè ndâ có ñìnó náa à tí á gítí nô. ⁸ Mbírí ñò ni gî, máa, kô'o tí yo 'dáá gî bà zi ye gî. Tákòcò ye peteke gítí yo 'dáá gî ká go bà peteke tàkòcò Bindi-Mbírí tí Jézù gítí yo.

⁹ Ye kû 'deke tí ye tacó tí yo ji Mbírí énó máa, yo ta o 'dáá gî 'ví zè tí yo gbí òkò tí yo nìkì túkà'i. Yí delè 'ví je cèe muu tacó bà 'viiki gbí có ji yo. ¹⁰ Tacó wàa, yo 'ví dù tí ndâ 'duù ñinó ta bà lê tí yo wálá nô kû ù ta ndi o bà co Rì bà gì Bindi-Mbírí, ¹¹ tí ndâ 'duù mbe 'de tó i tí nó náa Jézù bà gì tí nô me gbolò. Tó i tí nó tì bà dù jáá kùro Mbírí, tacó bà wu rè Mbírí, ta bà ùlù yí nô.

'Válá a Bindi-Mbírí

¹² Có tí nô ta go bà 'dè ji yo tí ye nô a có gítí i tí nô mbe 'de ye nô, ndâ ná'vindí. I tí nô tì bà te ye mí gbí zàà nô njaanga a kpokejì bà ma Banga-Ngú-Có ji ndâ 'duù. ¹³ Tacó ndâ àsìkérì mbe kû kpolo tí 'bá mì ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò 'dáá gî, ta sè ndâ 'duù gbí gbata Rómà 'dáá gî, kpónó ñò ni gî, máa, à te ye mì gbí zàà nô a i muu Bindi-Mbírí. ¹⁴ Bà dù ye gbí zàà nô kû yù a njembí ndâ 'bí ná'vindí ndoo gítí bà koço có lì mítí Mbe tí ndoo. Ndú kpónó kû ma có mì Bindi-Mbírí ta gúku tí ndú wálá.

¹⁵ À dú káa yúcó, máa, a go bà tò kii, ta go bà gbòò'bè ta ye ká kû te ndâ 'bí 'duù gítí nèté bà ma có gítí Bìndi-Mbírì. Káa ndâ 'bí 'duù kû bàkà 'do gbí có mì tó njembí. ¹⁶ Ndâ 'duù ñìnó mbe kû bàkà 'do gbí có mì tó njembí nó kû bàkà tacó ndú zè ye nìkì maa. Ndú delè kû bàkà tacó ndú ñò ni gî, máa, à te ye mí gbí zàà nó a i tacó bà tì muu Banga-Ngú-Có. ¹⁷ Káa ndâ 'duù tí nó mbe kû ma có gítí Bìndi-Mbírì tacó bà tò kii ta ye, delè tacó bà gbòò'bè ta ye nó, kû bàkà káa 'dóó nèté mì ndú gítí miři ndú. Ye tà kpêtí má kû 'de gbí zàà kàá káa kpo se muu gbí ndâ i tí ñò náa ndú kû bàkà ñò, ñìnó a i ñìnó mbe nìkì tí ndú. ¹⁸ Káa à 'dáá ñò me có ji ye ká ñò lá! Tacó 'bè gbí òkò tí ndâ mbe tirì ta ndâ mbe tó njembí kùro ye wálá. Tàkòcò ye kû peteke gítí ndú 'dáá gî ká dúú kû ya tí , tacó ndú 'dáá kû bàkà káa nèté bà ma có gítí Bìndi-Mbírì.

À énò! Tàkòcò ye ta o 'dáá gî ká pétékè'i, ¹⁹ tacó ye ñò ni gî, máa, bà 'deke tí yo ji Mbírì, giì je bà konì tí mì Bèri-mì-Jézù tí Bìndi-Mbírì, bà 'vala ye gî. ²⁰ I ñìnó ta go tí ye ngé má, tí i ñìnó náa ye kpónó kû kořo có lì míti nó, a có máa, 'bí i 'ví te gúku míti ye lá, ye 'ví dù ta yú njembí ye kpónó á go ñìnó cóó-cóó nô. Tacó wàa, ndâ 'duù 'ví ùlù ta Bìndi-Mbírì á 'do gbí có mì ye. À má a ku, a ku! À má a 'válá, a 'válá! ²¹ Káa à má gítí ye, i tí ñò náa a kû nì 'válá míti nó, tacó tí ye a Bìndi-Mbírì. Káa ye bà 'de i gbí bà cì ye me gbolò. ²² Káa 'bí có a ñìnó máa, ye má kû bàkà a nèté ñìnó náa à tí nó, ye 'ví je a 'válá, wèè, ye 'ví je a ku wè? ²³ Ye kpónó yee tí bà njèè kpokèjì

mì ndâ 'válá ta ku gî, káa ye ñò 'dóó kpokèjì ñìnó náa ye 'ví co tí nó ni lá. Go bà co tí kpokèjì mì ku, wàa ye 'ví ya gí mì ze ta Bindi-Mbírí tí ye ndii go bà co tí kpokèjì mì 'válá gî. ²⁴ Káa ye koço có máa, yo bà 'de i me gbolò a i 'do gbí bà 'vala ye. ²⁵ Njìnó a i njìnó náa ye ñò ni ngbárángà'i gî nó ká nò. À má énò, ye bà co tí kpokèjì mì 'válá. Ye ñò ni gî, máa, ye bà dù tí wuù tacó bà konì yo 'dáá gî, tacó wàa yo 'ví tee njembí yo mítí Bindi-Mbírí ta peteke tàkòcò yo dúú kû ya tí. ²⁶ Bà dù ye tí wuù, tacó wàa ye 'ví dele ta ndi ye ya gí mì yo nò, 'ví dù ji yo tí gbolò nderè bà ùlù Bindi-Mbírí tí Jézù.

²⁷ Yo ta o 'dáá gî 'ví kìì'bà á 'do tí ndâ i njìnó mbe kû co ta yo me tí kpokèjì mì Banga-Ngú-Có mì Bindi-Mbírí lá nô. Tacó wàa, ye kpêtí má ya gí mì yo kà lá, ye 'ví dù me 'dú kû 'di có tí yo, máa, yo kû ẹ̀ týò tí ndâ 'dakò ta có mì yo ká gbaànjé kû konì tí yo tacó bà ẹ̀ ru ndi kpokèjì mì Banga-Ngú-Có. ²⁸ Yo 'ví cì gúku tí ndâ mbe kû jòò gbí có ta yo tacó bà 'visì muu yo 'do tí kpokèjì mì Bindi-Mbírí nò lá. Yo dù ta o 'dáá gî ká tí ndâ yú 'dakò. Bà ere gba có mì yo gbaànjé nò 'ví dù ji ndú tí serè, náa Mbírí bàkà tacó bà tùbà bà miì ndú ji ndú, káa à 'ví dù tí i bà tùbà ji yo énó máa, yo bà dù tí ndâ 'válá. ²⁹ À wu ji yo sàà gî, máa, yo bà dù me ká tí ndâ mbe ùnje gítí Bindi-Mbírí cuki lá. Yo delè bà mbu muu wó. ³⁰ Yo kpónó yuu tí yo mí gbí gó tí nó náa yo táánò ñò ye kû gó nó gî. Ye delè kpónó kpòò kû gó káa gó, á go có tí nò náa yo kû 'di nò.

2

Bà si tí Bindi-Mbírì tí i lá

¹ Bà 'vala ta ṣè mì Bindi-Mbírì dú má káa i ḥìnó mbe kû je wotí ji yo, bà zè yo nìkì maa mì Bindi-Mbírì dú má káa i mbe kû yìì yo, gbèe Bèri tí nó mì Mbírì nó má kuu gbí njembí yo 'dáá gî, njembí yo dú má káa 'dê njembí, tí njembí ndâ mbe ḥò yê ṣo 'duù, ² yo tò muu líkí'o tí nó tí ye nó ta bà koṣo gbèe có. Yo 'vala toko gbaànje ta tó njembí yo. Nderè bà 'vala yo ta ᷣa bà koṣo có mì yo 'ví dù ká gbaànje. ³ Yo 'ví tò kìi gbí òkò tí yo lá. Yo delè 'ví bákà 'viya gbí òkò tí yo lá. 'Bí 'duù gbí òkò tí yo 'ví bákà tí wó máa yì ma nò ji ndâ 'bí ka wó lá, yí 'ví si ndâ 'bí ka wó ta o 'dáá gî tí ndâ kpóló-kpolo 'duù ndii yí gî. ⁴ 'Duù 'ví koṣo có me ká gítí miṛi wó cuki lá, yí 'ví koṣo có gítí ndâ 'bí ka wó. ⁵ À 'ví dù gbí muu yo káa gbèe ᷣa có tí nó gbí muu Bindi-Mbírì tí Jézù nô:

⁶ Tú Jézù táánò a tú Mbírì,

káa yí zèè có gítí bà dù yí tí Mbírì nô me kácá-kácá lá.

⁷ Yí giù jee bà dù tú wó tí tú Mbírì nó mí to,
yí giù je tú bòò.

À giù jò yí je cè kózò tí ndâ 'duù.

⁸ Yí mâ giù 'de tú wó tí tú 'duù,
yí giù si tí wó tí i kùṣo Mbírì lá,
ta bà 'di có mì Mbírì gí mì ku,
náa à kpétí káa bà cì yí mí tí njèèkpè mû,
yí giù ṵunje gítí gî.

⁹ Tacó énò, Mbírì giù te yí ngéé gí yaà,
bindi yí giù gbì ṣè ḥìnó mbe wu co tí ndâ 'bí
ṣe 'dáá gî nó mí muu wó.

- 10** Tacó wàa, ndâ i tàṛì,
     ta ndâ i muu to tí nó,
     ta ndâ i tà to 'dáá gî 'ví ùlù rè Jézù.
- 11** Delè tacó wàa, ndâ 'duù 'ví 'dè có ta nje ndú
     gbí ḥa ndâ nje có 'dáá gî,
     máa, Bindi-Mbíṛì tí Jézù a Mbe tí ndoo,
     tacó bà wu ta ḥe Mbíṛì tí Bu ndoo.

Bà tòngbaà go ngba'o muu to tí nô

12 Yo 'do sàà káa ndâ mbe kû 'di có mì ye ta o 'dáá gî, ndâ tó 'duù mì ye. Káa yo 'ví dù tí ndâ mbe 'di có mì ye nò me ká ta o tí nó náa ndoo má kuu ta ndoo a bà gbèe to nó lá. Yo dù kácacáa nje nèté, tacó bà 'vala miṛi yo 'do gbí vò i ta 'dì á nje yo wálá. **13** Tacó a Mbíṛì ká kû bàkà nèté gbí njembí yo, tacó wàa yo 'ví dù ta go bà bàkà i tí nó mbe kû peteke tàkòcò wó nô.

14 Yo 'ví bàkà ndâ i 'dáá gî me ta bà 'dè ngùrù-ngùrù có lá. Yo delè 'ví bàkà ndú me ta bà 'dè kòlòwò lá, **15** tacó wàa, yo 'ví tù ta bà tí yo tí ndâ yê ta vò i mì yo wálá, ta njembí yo ngbáṛángà'i, tí ndâ 'vìì mì Mbíṛì ta bà lê tí yo wálá, gbí òkò tí ndâ vóló-volo 'duù tí nó kpónó mbe kû co tí lókó-loko kpokèjì nô. Yo koṛo muu yo énó máa, yo kû 'vala gbí òkò tí ndú go ngba'o. **16** Yo zèè có tí nó mbe kû je 'válá ji yo nó tí kpoò. Tacó wàa, à má wúnò ta o bà co ḥi tí nó tí ḥi bà gì Bindi-Mbíṛì gí bà waa có nô, ye 'ví cè ta cè-'bì énó máa, ye táánò i me kù ngèlè lá. Ye delè ka wu'o me sínò lá.

17 À kpétí kpónó má 'dè có énó máa, à ci mbelè ye ji Mbíṛì á go bà ci njembí yo ji yí nò, tàkòcò ye bà peteke gî. Có gbí njembí ye delè énó máa,

tàkòcò yo 'ví peteke á go bà peteke tàkòcò ye.
18 À má énò, tàkòcò yo delè 'ví dù pétékè'i, wàa
 tàkòcò ndoo 'dáá gí 'ví peteke toko gbaanjé.

Ndâ Tímàtéyò ta Èpàfòròdítù

19 Ye kû korô có lì mítí Mbe tí ndoo Jézù énó
 maa, yí 'ví si ye 'ví tuu Tímàtéyò ya tí gí mì yo
 kà gálà, tacó wàa ye má 'di vò ña ñinó náa à tí
 yo kà nó gí, njembí ye 'ví ki ta tí to. **20** Ye ñò 'bí
 'duù káká'i ta tó njembí wó, mbe kû korô có ta
 njembí wó gbaanjé gítí yo bindi wó, wàa ye 'ví
 tuu yí ji yo nò lá, **21** tacó ndâ 'duù mì ze kàá 'dáá
 gí kû bàkà káa ndâ 'dóó nèté mì ndú. Ndú kû
 bàkà me ndâ nèté mì Jézù lá. **22** Káa yo ta kpétí
 yo ñò ni gí maa, Tímàtéyò me có 'dì lá. Yí kû
 bàkà nèté toko ta ye gítí Banga-Ngú-Có, go 'viì
 mbe kû bàkà nèté ta bu wó. **23** À má énò, ye má
 ñò ña ñinó náa à tí ye nó gí, ye ngé kû tuu yí ji
 yo. **24** 'Dóó ye ta miři ye ngbá kû korô có bà ya gí
 mì yo kà, náa Mbe tí ndoo má je nó ji ye gí nò.

25 Káa à kpêtí ká énò, ye kû korô có énó maa,
 bà tuu Èpàfòròdítù mì ye ji yo a kpóló-kpolo có
 ngé ndii gí. Yí a ná'vindí ye, yí a ka nèté mì ye,
 yí a ka ye àsikérì, yí delè a 'duù tí nó náa a yo
 táánò ká tuu yí gí tí, tacó bà kpolo tí ndâ 'bí i
 ñinó náa à tí nó tacó tí ye. **26** Ye kû tuu yí ji yo,
 tacó kô'o tí yo tí wó ngé. Njembí wó delè wálá
 ta go bà ñò yo, tacó yo 'di có sé'i tí nó táánò mbe
 bàkà yí nó gí. **27** Sé'i tí nò dù me yí tí vò bà i. Yí
 ñò ndâ ku ta ῥo wó, káa Mbířì giù ñò yê ῥo wó gí.
 Tacó bà cì yí táánò bà zi a ndi mbugo tí nó náa
 ye kpónó kuu gbí nô. **28** Ye kû tuu yí ji yo gálà

tacó wàa njembí ye 'ví 'dèè tí gàà, wàa njembí yo delè 'ví 'dèè ta bà ñò yí. ²⁹ À má énò, yo te wiři míti wó ta líkí'o tí yo. Yo tègàrà ña ndâ 'duù ñìnó go yí nò tí kpoò, ³⁰ tacó yí táánò ñò ndâ ku ta ro wó tacó bà bákà nèté mì Mbe tí ndoo. Yí delè giù yuu miři wó mí gbí kpala kû konì ta ye tacó tí yo.

3

Cée kpokèjì 'válá mì ndâ mbe kû kili ta Ȳè mì Bindi-Mbírì

¹ Ndòngbú có mì ye ji yo go énó máa, yo dù ta tàkòcò yo pétékè'i tacó yo a ndâ 'dóó ñìnó mì Mbe tí ndoo, ndâ ná'vindí ye. Bà cu wáràgà ji yo káká'i gítí gbèe ndâ i tí nó me nèté mbe te ríki mí gbímbí ye lá. Káa àá bà dù a nèté tacó bà kpolo tí yo.

² Yo kpolo tí yo 'do tí ndâ bô tí nó tí ndâ mbe bákà vò i, tí ndâ mbe kû waaka nje kú tí ndú nô.

³ Tacó ndoo me go ndú lá. A ndoo ká ya gí gbí cée gázâ, a ndoo ká kû bákà i-Mbírì ta wotí mì Bèri-mì-Mbírì. Ndoo delè kû cè cè-'bì a i ta Ȳè mì Bindi-Mbírì tí Jézù, ndoo tee njembí ndoo míti dìi ndoo lá. ⁴ Ta ndâ ña ñìnó 'dáá gî, àá kùtàá bà dù á mì ye a ndeře tacó bà tee njembí ye míti dìi ye. 'Bí 'dakò má 'dè có énó máa, àá mì yì a ndeře tacó bà tee njembí yì míti dìi yì, ndeře mì wó nò bà ndii ndeře mì ye wálá. ⁵ Tacó à má gítí ye, à ya ta ye gí gbí gázâ ta sili bindi bà jò ye vô-nje ta'ô, go i gbí tàkìi mì ndâ Jùdéyà gî. Na ye a Ȣzìriyélì, tí 'viì kòtí Bènjàmínò, tí Ȣzìriyélì gbúú-gbuu, náá ndâ bu ye ta nawu ye só káa ndâ Ȣzìriyélì. À má

gítí có bà ṣu ndi tàkìì mì ndâ Jùdéyà, ye táánò a mbe kpolo tí tàkìì mì ndâ Jùdéyà ⁶ À má gítí có bà tì muu tàkìì mì ndâ Jùdéyà, ye táánò a mbe kû mèèkè'i tí ndâ mbe kû kili ta rè mì Bindi-Mbírì. À má giù gítí có bà co jáá tí kpokèjì mì có mì Mòze, bà lê táánò tí ye gbaànjé wálá.

⁷ Ye táánò sàà kùṛo bà 'de tí ze ta Bindi-Mbírì kû si ndâ i tí nò tí ndâ tó i mbe konì ye, káa ye kpónó giù njò ni gî máa, ndú a ndâ i mbe kû ya ta ye gí nje vò i. ⁸ Ye kpónó njò 'bí i gbaànjé 'do gbí òkò tí ndâ i tí nò 'dáá gî ṣo ye tí i mbe konì ye lá, tacó ye njò Bindi-Mbírì tí Jézù tí Mbe tí ye ni ngé ndii gî. Ye ùnje gítí bà bè gbí ndâ i 'dáá gî tacó tí wó gî. Ye kpónó kû njò ndâ i ṣo ye 'dáá gî ká go ndâ zükùmèè, i gbí bà njò Bindi-Mbírì ni mì ye ndii i gbí ndâ i 'dáá gî gî; ye delè giù njò ndâ i ṣo ye 'dáá gî tí i lá, ⁹ tacó wàa ye 'ví 'de tí ta bändò bà dù ye ngbé mì ze ta Bindi-Mbírì. Ye kû pà me 'dóó kpokèjì mì ye, tí kpokèjì tí nò mbe si ye kû ṣu a ndi có mì Mòze, tacó wàa ye 'ví dù tí tí 'duù jáá kùṛo Mbírì nò lá. À tí ye kpónó káa go bà dù tí 'duù jáá kùṛo Mbírì 'do gbí bà tee njembí ye mítí Bindi-Mbírì. Njìnò a ḥa kpokèjì bà dù tí 'duù jáá kùṛo Mbírì, mbe 'bí 'do tí bà tee njembí 'duù mítí Mbírì. ¹⁰ Ye kùtàá má njò Bindi-Mbírì ni go có tí nò gbí njembí ye nò gî! Ye má njò wotí tí nò mbe 'vala yí 'do gbí muu'dú wó nò ni gî! Ye má kònò ḥa bà kònò sé'i tí nò náa yí táánò kònò nò, bìndi ye 'ví cì ḥa ku mì wó nò gî, 'bí có mì ye bà dù káká'i wálá. ¹¹ Njìnò a kpokejì tí nò náa ye kû korò có gítí bà 'vala ndi ye 'do gbí muu'dú ye go i mì Bindi-Mbírì lì mítí nò ká nò.

Bà ya ndírí gítí i ọ̀nó náa a tí

12 Ye kpónó kû bàkà me tí ye, maa, bà lê cee 'do tí ye gî nò lá; ye kû kpòkò a tí ye tacó bà 'de tó i tí nò náa Bìndi-Mbírì zèè ye tí 'duù mì wó, wàà ye 'ví dù go yì nô. **13** Ye kû bàkà me tí ye, maa, ye 'de i tí nò gî nò lá, ndâ ná'vindí ye. Káa gbèè i ọ̀nó náa ye kû bàkà nó a bà ò-bà-mbí ndâ i ọ̀nó mbe ndii gî nô. Ye kpónó kû bàkà wotí a i gítí ndâ i ọ̀nó kúro ye nô. **14** Ye kû jòò tí ye a i gítí bà ya gí kúro tacó bà yee tà é tí nò mì Mbírì, náa yí kû tè ta é tí ndoo ta ṣè mì Bìndi-Mbírì tí Jézù gítí 'válá tí nò gbírì nô.

15 Njìnò a có náa à 'ví dù gbí muu ndoo tí ndâ 'duù ọ̀nó ta gbí dìì ndoo mbe yù gî nò ká nò. Káa ndâ 'bí có mbe co tende má kuu gbí muu yo, Mbírì bà 'dè gbí ndú ji yo gî. **16** Káa ndoo 'ví ṙu káa ndi kpokèjì tí nò náa ndoo kpónó kuu tí nô.

17 Yo mèlè ndi ọ̀na 'válá mì ye nò toko gbaànjjé, ndâ ná'vindí ye. Yo delè 'ví kpolo ṣo yo móti ndâ 'duù ọ̀nó mbe kû 'vala go ọ̀nó náa yo ọ̀no 'do mì ze nô. **18** Ye 'dè có tí nò ji yo 'vílì-'vìlì, káa ye kpónó kû bùù nò a gbí ndí ta ngo-ṣo tà ṣo ye ji yo, maa, a ọ̀na bà 'vala ndâ 'duù me mbè ká kû njèè gbí òkò tí ndú ta njèèkpè mû mì Bìndi-Mbírì. **19** Ndòngbú i tacó tí ndâ mbe kû 'vala gbí ọ̀na kpokèjì tí nò káa bà mìì ndú. Mbírì mì ndú káa i-zó-zò. Ndú kû cè cè-'bì ká ta rè ndâ i-nô mì ndú náa ndú kû bàkà nô. Njembí ndú delè ká tí ndâ i muu to tí nô. **20** Káa à má gítí ndoo, 'bá mì ndoo a i gbírì. Mbe 'vala ndoo, tí Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì bà gì a i 'do gbírì. Ndoo kpónó léngé-lenge kû ù nò a ndi bà gì yí **21** gí bà

'vìsì jó'dókò dìì ndoo tí nó tí i mì ku nó tí wu dìì á go dìì wó, á ta wotí tí nó mbe si yí 'ví dù tí Mbe tí ndâ i 'dáá gî nô.

4

Páwòlò kpo-gbí-tà-tù ndâ mbe kû kili ta rè mì Bindi-Mbírì gbí gbata Filípì

¹ À má énò, yo tí ndâ ná'vindí ye, ye zè yo nìkì ma, kô'o tí yo bà zi ye gî! Yo a ndâ mbe kû peteke tàkòcò ye! Yo a ndâ mbe kû njè muu ye! Yo tee njembí yo mítí Mbe tí ndoo tí kpoò, ndâ tó kómbe ye.

² Ye kû 'deke tí ye ji ndâ Èvódiyà ta Síndìkè máa, ndú 'viindi gbí òkò tí ndú ta rè mì Mbe tí ndoo. ³ Ye delè kû 'deke tí ye ji wò tí Sìzigúsù tí 'dóó ka ye mbe te koři á go gbí rè lo tí nò, máa, wò 'ví konì ndâ niì tí nò náa ye nì rè ndú sósò'ô nò, tacó a ndú táánò ká rò týò seè tí ye gbí gó muu Banga-Ngú-Có, ndú sósò'ô nò, giì je Kèléméndè, giì je ndâ 'bí ka nèté mì ye 'dáá gî. Rè ndú nò 'dáá gî kû gbí wáràgà mì ndâ 'válá.

⁴ Có gbí njembí ye ji yo énó máa, yo 'vala ta Mbe tí ndoo ta pétékè tàkòcò yo. Ye bà bùù gbí ndi có tí nò ji yo. Có mì ye ji yo énó máa, yo dù ta pétékè tàkòcò yo. ⁵ Yo 'ví 'vala ta ndâ ña ndâ 'duù 'dáá gî ta tó njembí yo, tacó Mbe tí ndoo kpónó-kpónó kèjì. ⁶ Njembí yo 'ví mù tacó 'bí ña i ngé gî lá. I má mì yo wálá, yo 'ví 'deke tí yo ji Mbírì, yo tù 'bì yo ji yí, yo 'deke rè ndâ i tí nò náa ndú mì yo wálá nò ji yí, yo 'dè nìkì maa ji yí. ⁷ Bindi ña 'dê njembí tí nò mì wó tí Mbírì náa ña mì 'bí 'duù muu to tí nò ngé gî wálá nò 'ví

kpolo tí njembí yo, yí delè 'ví kpolo tí bà koro có mí yo tacó yo a ndâ ñinó mì Bindi-Mbírì tí Jézù.

⁸ Ndòngbú có mì ye ji yo énó máa, yo 'ví si à 'ví yè gbí njembí yo káa yúcó, ndâ ná'vindí ye. Yo si à 'ví dù gbí muu yo káa cée có, ta có ñinó jáá, ta có ñinó tí tó có, ta ngbárángà có, ta tó rè. Yo 'ví koro có ká gítí ndâ i ñinó mbe 'vii tí ndâ i náa à 'ví ûlù ndú nô. ⁹ Yo ya gí kùro ta bà bàkà ndâ i tí nô náa yo táánò tala bà bàkà ndú 'do mì ye, ta ndâ i ñinó náa ye nìbà ndú ji yo nô. Yo bàkà go ndâ có ñinó náa yo 'di 'do gbí nje ye, ta ndâ i ñinó náa yo táánò ñò ye kû bàkà nô, bindi Mbírì tí mbe je 'dê njembí ji yo bà si yo 'ví dù nìkì maa dúú bà ya tí .

Páwòlò 'dè nìkì maa tacó ndâ i-nambee náa à je ji yí

¹⁰ 'Bí có mì ye tacó bà 'dè ji yo a ñinó máa, tàkòcò ye peteke gítí yo tacó bà koní ye mì yo ngé ndii gî. Tàkòcò ye delè giì peteke gítí Mbe tí ndoo ngé ndii gî, tacó yo kpónó 'bítà bà koro có gítí bà tù 'bì yo ji ye káká'i gî. Yo táánò kû koro có tí ye, káa a i náa yo 'de kpokèjì bà tùbà tí yo tí gí sè lá. ¹¹ Ye kû 'dè có tí nò me tacó máa ye kû ce a célè yê tí ye á ji yo nò lá. Tacó ye ni bà 'vala miři ye ta ɣa i ñinó náa à kuu mì ye nó gî. ¹² Ye ni bà 'vala gbí yê gî. Ye delè ni bà 'vala gbí dà gî. Ye a ká gázâ, ye ñò tirì gítí bà 'vala tí ndâ bândò 'dáá gî ni gî. Ye giì ñò tirì gítí bà 'vala gbí tó o, ta bà 'vala gbí vò o ni gî. Ye má ta yéñì, có mì ye wálá. Ye delè má ta go tí ye, có mì ye wálá. I má mì ye wálá, ye ñò lì'vì gítí bà 'vala ye gî. I delè má jee tí mítí ye á to, ye ñò lì'vì gítí bà 'vala

ye delè gî. ¹³ Wotí bà bàkà ndâ i 'dáá ta ẹ̀ 'Duù tí nò mbe je wotí á ji ye nó kuu tí ye.

¹⁴ Kpêtí ká énò, yo táánò bàkà ji ye a nambeeè, náa yo konì ta ye gbí vò i tí nò mbe 'de ye, náa ye kpónó tí kuu gbí zàà nô. ¹⁵ Yo tí ndâ 'duù gbí gbata mì Filípò nò ta kpéétí yo ni gî, máa, ta o tí nò náa ye táánò kû njè nò 'do gbí to Mèsidóniyà ta o bà 'bità bà ma Banga-Ngú-Có mì ye kà nô, ndâ 'bí mbe kû kili ta ẹ̀ mì Bindi-Mbírì 'do bà 'bí to já mbe tù 'bì ndú ji ye, máa, «À nô» káá ye giù lì 'bì ye gí tà 'bì ndú gî nò, wálá. Àá táánò káá yo ká kû nò yê tí ye. ¹⁶ Tacó à kpêtí ká ta o tí nò táánò náa ye tí kuu gbí gbata Tésàlónikà nô, ye kì 'bì ye gítí bà konì ye mì yo yee gbí sósò'ô. ¹⁷ Gbí có tí nò me énó máa, ye kû mòkò a tàkò i-nambeeè nò lá; ye kû mòkò a tàkò i ñìnó mbe kû jò mboo ji yo nô. ¹⁸ Ndâ i ñìnó ta go ndú tí ye nò kpónó 'dáá gî kuu mì ye. Yì ye kpónó yè ngé yee tàkòcò ye. Tacó ndâ i-nambeeè tí nò náa yo tuu ta Èpàfòròdítù á ji ye nò yee tí ye gî. Ndú go ndâ i ta banga pó ndú, náa à kû ci ji Mbírì, tí ndâ i-cí-ci mbe nìkì tí Mbírì, náa yí lì 'bì wó gí tà ndú gî.

¹⁹ Mbírì mì ye bà ko mboo nambeeè mì yo náa yo bàkà ji ye nò ji yo me gbolò ta ẹ̀ mì Bindi-Mbírì tí Jézù, tacó Mbírì kû 'va 'bì wó ká mí gbí i. ²⁰ À ùlù Mbírì tí Bu ndoo kpòò ya tí . Go-i-tí-nò.

Ndòngbú bà 'vee 'vé mì Páwòlò

²¹ Ye 'vee ndâ 'duù ñìnó mì yo kà tí ndâ tó 'duù mì Mbírì nò gbaànjé-gbaànjé 'dáá gî. Ndâ ná'vindí ndoo ñìnó mbe kû dù toko ta ye kàá

nó delè 'vee yo ma. ²² Ndâ 'duù mì ze kàá 'dáá gî, 'dóó ndâ 'duù 'bá mì ngáángbá gba mì ndâ Ròmánò, 'vee yo ngé ndii gî.

²³ Ye kû 'deke tí ye ji Mbírì máa, nambeè mì Mbe tí ndoo Jézù tí Bìndi-Mbírì 'ví dù gbí njembí yo 'dáá gî.

**Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù
Ndogo: Ngú bà toko nambeè mì Mbírì ta ndâ 'duù
New Testament**

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Ndogo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

14424ae9-b5af-591e-814e-49316d8d74aa